

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ -ਸਬਦ ੧੦੫

ਦਾਤੀ ਸਾਹਿਬ ਸੰਦੀਆ ਕਿਆ ਚਲੈ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ॥

ਰਾਗੁ ਸਿਰੀਰਾਗੁ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੮੩

ਦਾਤੀ ਸਾਹਿਬ ਸੰਦੀਆ ਕਿਆ ਚਲੈ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ॥

ਇਕ ਜਾਗੰਦੇ ਨਾ ਲਹੰਨਿ ਇਕਨਾ ਸੁਤਿਆ ਦੇਇ ਉਠਾਲਿ ॥੧॥

ਸਾਰ: ਜੇਸ਼ ਭਰਪੂਰ ਭਾਲ ਸੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਨ ਨੂੰ ਖਾਸ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੂਝ ਦਾ ਇਹ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਉਦਮ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨ ਸੂਝ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਸੂਖਮ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਜਗਿਆਸਾ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰਮਈ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਤੇਜਿਤ ਉਦਮ ਸੂਝ ਨੂੰ ਪਛਾਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਝ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗਸਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਮਨ ਇਸਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਗਿਆਸੂ ਅਤੇ ਮੰਗੀ ਦਾਤ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਉਦਮ ਨੂੰ ਸਹਿਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਖੁਲ੍ਹਦਿਲੀ ਨਾਲ ਪਸਰਦੀ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਹਿਜਮਈ ਸੁਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਦਾਤੀ ਸਾਹਿਬ ਸੰਦੀਆ ਕਿਆ ਚਲੈ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ॥

ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਦਾਤਾ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਅਤੇ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਸਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ? ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਭਵ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਹਉਮੈ ਹੈ ਜੋ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਹਿਮ ਪਾਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਬੈਠਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਜਾਗੰਦੇ ਨਾ ਲਹੰਨਿ ਇਕਨਾ ਸੁਤਿਆ ਦੇਇ ਉਠਾਲਿ ॥੧॥

ਕੁਝ ਜਾਗਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ

ਅਹਿਸਾਸ ਦੀਆਂ ਵਿਪਰੀਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਹਉਮੈ ਵਾਲੇ ਅਣਜਾਣ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਮਰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। (੧)

ਤੱਤ: ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਡੀਆਂ ਦੋ ਅੰਤਰੀਵੀ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਹਉਮੈ ਹਾਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖੁਦ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੀ ਸੂਝ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਵੈ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤਤਾ ਘੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਰੱਖਿਆਤਮਕਤਾ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸੂਝ-ਬੂਝ ਉੱਤਮਤਾ ਦੀ ਪਦਵੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੱਚੀ ਗ੍ਰਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਬਦ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਨਇੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

Oneness In Diversity Research Foundation

ਵੈੱਬਸਾਈਟ: OnenessInDiversity.com

ਈਮੇਲ: onenessindiversityfoundation@gmail.com